

คุณณี เชยทอง 2551: ศักยภาพของชุมชนในการอนุรักษ์ดินและน้ำในเขตลุ่มน้ำ
สาขาแม่ถาง จังหวัดแพร่ ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม)
สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม วิทยาลัยสิ่งแวดล้อม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
รองศาสตราจารย์สิทธิชัย ตันชนะสฤณี, วท.ค. 140 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของราษฎร ศักยภาพ
ของชุมชนท้องถิ่นที่มีต่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ และศึกษามาตรการที่เหมาะสมในการจัดการ
อนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่ถาง ประชากรตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ 338 ครัวเรือน

ศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาจากตัวแปร 4 ตัวแปร
คือ ระดับการศึกษา ความพอเพียงในที่ทำกิน รายได้รวมของครัวเรือน ความเข้าใจในการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้ ดินและน้ำ โดยกำหนดเกณฑ์ศักยภาพของชุมชนเป็น 3 ระดับ ศักยภาพสูง
(ค่าเฉลี่ย 2.34-3.00) ศักยภาพปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 1.67-2.33) ศักยภาพต่ำ (ค่าเฉลี่ย 1.00-1.66)
การวิเคราะห์ข้อมูลใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ทำการทดสอบสมมติฐานระหว่างศักยภาพ
ของชุมชนท้องถิ่นกับการรวมกลุ่มและการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้านการอนุรักษ์ป่าไม้ ดินและ
น้ำในลุ่มน้ำสาขาแม่ถาง จังหวัดแพร่ โดยใช้สถิติ chi-squares

ผลการศึกษาพบว่า ศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์ดินและน้ำในเขตลุ่มน้ำ
สาขาแม่ถาง จังหวัดแพร่ มีศักยภาพต่ำ (ค่าเฉลี่ย = 1.56) มีเพียง 1 ตัวแปร คือ ความเข้าใจในการ
อนุรักษ์ป่าไม้ ดินและน้ำ ที่มีค่าอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย = 2.67) นอกจากนั้นอีก 3 ตัวแปร คือ
ระดับการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 1.32) ความพอเพียงในที่ทำกิน (ค่าเฉลี่ย = 1.11) รายได้รวมของ
ครัวเรือน (ค่าเฉลี่ย = 1.15) มีค่าอยู่ในระดับต่ำ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ทุกปัจจัยมี
ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ป่าไม้ ดิน และน้ำ อย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม คือ การปลูกพืชตามแนว
เส้นระดับขอบเขา (contouring)